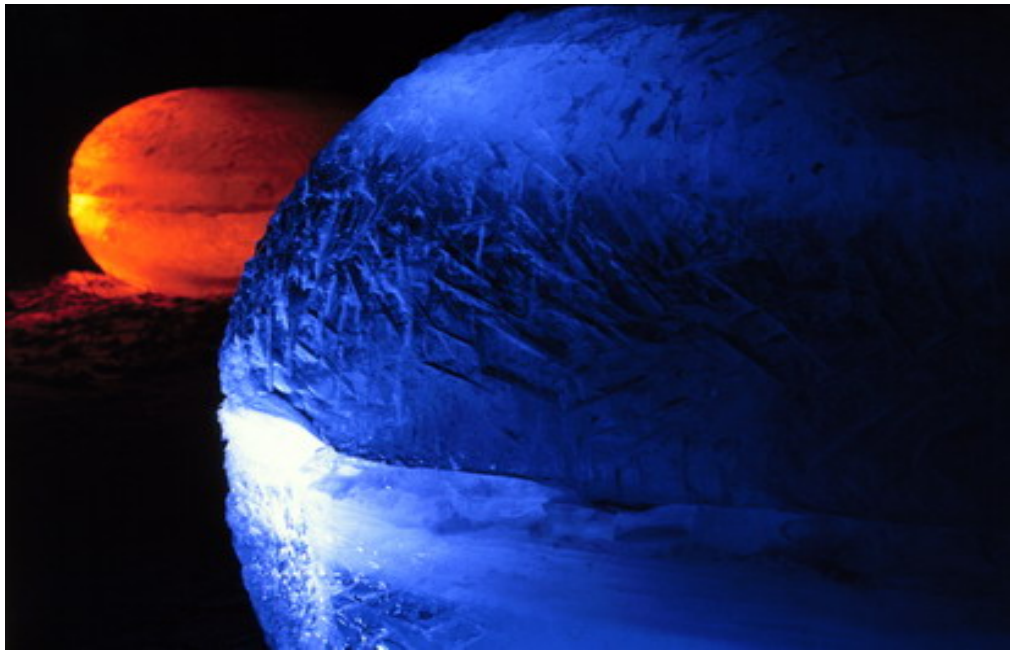

R A P P O R T

KULTURSATSING PÅ VESTERÅLSK MORGENDAGENS SAMARBEIDSSTRATEGIER Markeringskonferanse 25 år

Kloder av Aslaug Juliusen. Fra issskulpturparken på Stokmarknes, 2000 som Kultursamarbeidet arrangerte sammen med Hadsel kulturkontor og Melbu Fiskeindustri AS. Foto: Stokmarknes vgs, Fotolinja

Hovedkonklusjoner

- Metoder og strategier som er utviklet i Kultursamarbeidet bør videreføres
Det gjelder bl.a. arbeid på tvers av sektorgrensene, å la samarbeidet fortsatt være en eksperimentkasse for kulturutvikling, la inspirerende metaforer prege arbeidet og videreføre mannskapsmodellen som har vært et nyskapende grep for et dypere samarbeidet.
- Kunsten og kulturens egenverdi må stå sentralt i arbeidet selv om kultur kan være et middel og verktøy for å nå andre samfunns mål
- Det internasjonale samarbeidet bør fortsette og videreutvikles
- Det kreative mennesket bør ha en sentral plass i innsatsen som prioriteres
- Kultur – næring bør være et satsingsområde
- Innsats bør knyttes til kystkultur, det samiske, det flerkulturelle Vesterålen og den profesjonelle kunsten
- Prosjektet Tilbakestrøm er særlig viktig å videreføre
- Analyse og gjennomtenkning av dagens situasjon er viktig for å møte framtida
- Konferansen kan bidra som et utgangspunkt for arbeidet med ny strategiplan 2011 - 2014

Kultursamarbeidet i Vesterålen
Sortland, november 2009
Erik M. Bugge

Kultursatsing på vesterålsk

*

Dyktige unge musikere hadde innslag under konferansen. Hugo Hilde og Bendikte Aune fra sortland åpnet, mens Marianne Hansen fra Hadsel hadde et innslag midt under konferansen.

Kultursamarbeidet i Vesterålen markerte med denne minikonferansen 25 års regionalt samarbeid på kulturområdet. På konferansen ble det i liten grad skuet bakover. Det sentrale spørsmålet var hvordan man kunne bruke erfaringer, kunnskap og nettverk som er utviklet gjennom 25 år i en fremtidsrettet kultursatsing videre.

Kultursamarbeidet startet høsten 1983 som et forsøk i 2 ½ år. Prosjektet var finansiert gjennom de såkalte Nord-Norgemidlene fra Nordland fylkeskommune. Dette var distriktsutviklingsmidler som i utgangspunktet ikke var tiltenkt kultur.

Opp gjennom årene har innsatsområdene vært mange. De spente fra stimulering av skapende krefter hos barn og unge og bevisst bruk av metaforer i utviklingsarbeidet, til satsing på friluftsliv, næringsutvikling og internasjonalt samarbeid. Den bærende strategien for å oppnå resultater har vært et gjennomgripende interkommunalt samarbeid.

Samarbeidsformene har vekslet og utviklet seg i årene som har gått. Hele veien har det vært et samspill mellom offentlig og frivillig sektor. Arbeidet har vært sektorovergripende og prioritert samspill med skolesektoren, helse- og sosialsektoren og næringslivet, særlig kunstsektoren, husflid og reiseliv har vært prioritert. Spesiell innsats har vært rettet både mot eldre, barn og unge og til dels innvandrere foruten hele Vesterålens befolkning.

Med Golfstrømmen som metafor og inspirasjonskilde kom den internasjonale dimensjonen for fullt inn i kulturarbeidet. Gjennom de fem siste årene har det utviklet seg et fruktbart trekantsamarbeid mellom Øst-Island, Donegal County i det nordvestlige Irland og Vesterålen.

Konferansen danner et grunnlag for prosessen med å utvikle en ny strategiplan for Kultursamarbeid i Vesterålen. Det er en tradisjon at planen skal vedtas av alle seks kommunestyrene og være veiledende for kulturinnsatsen i den enkelte kommune.

Hovedinnlegg

Det var en rekke god innlegg på konferansen. Noen tok for seg fortida og forklarte hvordan samarbeidet hadde utviklet seg og hva som hadde vært viktig på veien.

Konferansen hadde imidlertid som hovedmål å fokusere på framtida. Derfor er kun dette perspektivet destillert fra innleggene.

Kulturprosjektet i Vesterålen – refleksjoner rundt 80-års utfordringer og dagens
v/Atle Kanstad, tidligere sekretariatsleder for Vesterålen regionråd, nå leder for Lofotrådet

Framtidspoeng:

- Kultursamarbeidet i forkant av utviklingen, fortsatt slik!
- Kultursamarbeidet bør forbli god koplingsboks
- Kultursamarbeidet en viktig eksperimentkasse videre for kulturutvikling
- Viktig med fortsatt politisk engasjement og nærvær
- Fortsatt bør samarbeidet arbeide etter lange linjer

Noen linjer og strategiske grep i arbeidet, 1983 – 2009

v/Erik Bugge, daglig leder, Kultursamarbeidet i Vesterålen

Framtidspoeng:

- Det sektorovergripende arbeidet bør fortsette, samtidig som kulturen og kunsten må beholde sin egenverdi
- Lokal kulturhistorie bør kunne kombineres med en internasjonal satsing. "Det internasjonale i det lokale."
- Mannskapsmodellen bør videreføres
- Bruk av bærekraftige og inspirerende metaforer må fortsette
- Nye forpliktende organisasjonsformer bør diskuteres. En kulturskole? Et vesterålsbibliotek?
- Man bør vurdere nye måter å utvide det internasjonale samarbeidet på ved at enkeltkommuner påtar seg et større ansvar sammen med interesserte nabokommuner
- Arbeidet med ny strategiplan kan ha denne konferansen som noe av grunnlaget

Kolbjørn i Vesterålen 15 år tilbake og 15 år fram

v/ Kolbjørn H. Larssen, tilbakestrømmet TV-produsent og journalist

Framtidspoeng

- Oppfølging av tilbakestrømsprosjektet er viktig og kan bringe flere tilbake til Vesterålen
- Det etableres arenaer som utvikler gründertalenter og gode idéer koplet til kapital, politisk vilje, tro og gjennomføringsevne
- På denne måten kan det etableres fruktbart samarbeid mellom næringsliv og kultur
- En kulturell næringshage, Kulturpark er det som bør arbeides for

Kulturstrategier under økonomikrisen – erfaringer fra Øst-Island

v/ Signý Ormarsdóttir, daglig leder, Øst-Island kulturråd

Framtidspoeng

- Kulturen blomstrer i økonomiske nedgangstider nasjonalt og lokalt
- Betydelig kultursatsing økonomisk lokalt og nasjonalt under krisen
- Rådene fra Island:
 - Mer samarbeid med næringslivet
 - Bedre nettverk mellom kunstnerne
 - Få til samarbeid innen design og håndverk
 - Gjennomføre nyskapende kulturprosjekter
 - Etablere flere residenser (mulighet for kunstnere fra andre steder å bo en periode i regionen) Fordel med egne hus for det.

Utenfrablikk og innenfrablikk på fremtidssamfunnet Vesterålen

v/ Åsa Elvik, stortingsrepresentant fra Bø, nå statssekretær i Kunnskapsdpt'et

Ordstyrer Bård Michalsen introduserer stortingsrepresentant Åsa Elvik med en artikkel i Harstad Tidenede om Åsa som Stortingets skårung for åtte år siden.

Framtidspoeng

- Legger en natur og folk i bunnen, er det bare muligheter for Vesterålen
- Mer mangfold og mer modernitet i den kulturelle innsatsen
- Lakmustesten vil bli: «Kan du sjå barnebarna dine i auga og seie at vi gjorde det vi kunne, det vi trudde var rett?»
- Kunnskap, kompetanse, kapital og kreativitet avgjørende for å lykkes

Metaforer for morgendagens Vesterålen

v/ Hilde J. Hansen, RKK-leder, tidligere ledet flere regionale kulturprosjekter

Framtidspoeng

- Vi bør surfe på den pågående politiske debatten og det voksende mediefokuset som er på Lofoten og Vesterålen
- Kulturutvinning, kulturseismikk, kulturentreprenørskap og kulturutvinning er stikkord
- Seismikken må bidra til analyse, avføde planer og tiltak, fokus på ulike målgrupper, endringsbevissthet, og profesjonalitet
- Det må avklares hva den enkelte kommune makter og hva det bør samarbeides om
- Trenger vi for fremtiden en ny kulturplattform?
- Vi trenger en swot-analyse for å teste om morgendagens kulturentreprenørskap holder for morgendagens kulturutfordringer
- Rolleavklaring mellom offentlige (byråkrati/politikk), profesjonelle kunstnere og aktører, og frivillig kulturliv
-

Kultursatsing i et regionalpolitisk perspektiv

v/ Jonni H. Solsvik, leder for Vesterålen regionråd, tidligere kulturutvalgsleder

Framtidspoeng

- Resolusjonenes tid er over, tid for overordnede utviklingslinjer
- Prioritering av viktige områder viktig
- Sørg for synergi fra kulturområdet til andre politikkområder
- Utfordring å fornye kultursamarbeidet i tråd med nye utfordringer

- Sørge for forståelse i vesterålssamfunnet for kultur som utviklingsverktøy samtidig som kultur beholder sin egenverdi
- Videre internasjonalisering av stor betydning

Debatt og innspill rundt retninger videre

v/ordstyrer Bård B. Michalsen som styrer debatten

Framtidspoeng

- Kultur og modernisering må ses i sammenheng
- Kystkulturen er av stor betydning
- Det samiske og bør tydeligere fram
- Det samme gjelder det flerkulturelle
- Kultur og næring bør fortsatt ses i sammenheng
- Tilbakestrømsprosjektet bør styrkes og videreutvikles
- Kultursamarbeidet bør ta opp de profesjonelle kunstneres kår
- Det internasjonale samarbeidet av stor betydning for framtida
- Kultursatsingen bør være identitetsskapende og skape entusiasme

Oppsummering v/ Grethe Stave

- Da konferansen startet oppdaget jeg at **øyeblikket er et vidunderlig sted å være**. Og ingenting tar meg med inn i øyeblikket som en musikkopplevelse, sånn som vi fikk servert som åpning.
- Kultursamarbeidet i Vesterålen har vist at samarbeid over kommunegrensene er mulig. Forutsetningene for å lykkes er tillit mellom menneskene som samarbeider, og en grunnleggende tro på at de andre vil meg vel. Tillit er noe vi VELGER. Her har andre sektorer i Vesterålen mye å lære!
- Åsa Elvik snakket om de globale trendene som taler til vår fordel som behovet for ren mat, ren energi og skapende kultur. Hvis vi forvalter våre ressurser riktig, med omsorg og langsiktig tenking, er vi ufattelige rike!
- Kolbjørn snakket om hvorfor han flyttet tilbake til Vesterålen. Han nevnte barnepass, røtter, regionrådet, økonomi, kulturtilbud og nettverk. Samtidig fortalte han om hvordan han opplevde å bli sett da han var en ung kulturutøver i Vesterålen. Han fortalte om "da æ fikk prisen, da æ kom i avisen". Kanskje det å bli sett var den aller viktigste opplevelsen som skapte tilhørighet, som igjen bidro til at han flyttet tilbake?

En klok mann eller dame har en gang sagt "People will forget what you said, people might even forget what you did. But people will never forget how you made them feel." Jeg tror at det å bli sett skaper selvfølelse og tilhørighet hos ungdom, noe som igjen skaper lyst til å komme tilbake til Vesterålen i voksen alder. Og nettopp her har kultur en viktig, viktig misjon!

Vesterålstonen

Tidligere leder av Vesterålen regionråd, Jarle Meløy fra Alsvåg holdt et bevegende innlegg helt mot slutten. Rapportskriveren bad Jarle feste ordene på papiret fordi det handler om hvordan kulturen og musikken ligger dypt inne i det regionale samarbeidet i Vesterålen. Det handlet om tonen fra et mannssangerstevne på Andenes.

«I det regionale samarbeidet jeg har fått lov til å delta i, og da særlig kultursamarbeidet, har det utvikla seg en subjektiv opplevelse av noe lyrisk og musisk. La meg kalle det en spesiell Vesterålstone.

Er det kanskje dette Knut Hamsun beskriver i diktet "Tonen" i "Det vilde kor"

*Der synger i mig en Tone
Den kjendes så tung og så god som Guld,*

*Og selv blir en Herre av Rigdom fuld,
En konge i kaape og krone.*

Denne "rikdommen" er mangfoldig og vanskelig å beskrive. Den inneholder elementer av opplevelser vi møter i barndom og ungdom i kontakt med natur og med mennesker. For meg forteller "tonen" også mye om identitet og fellesskap.

For å beskrive hva jeg egentlig mener, vil jeg berette fra et mannskorstevne på Andenes midt på 50-tallet. Som ung mann i Alsvåg Mannskor fikk jeg delta her i ett av de årlige stevner i Korforbundet. Dette stevnet ble avholdt midt i juni i herlig sommervær. Der var kor fra alle kommunene i Vesterålen.

Etter at populærkonserten var avholdt på lørdagskvelden, samla en del av oss sangerne seg på sandstranda nedenfor idrettsbanen. Her var det vidt utsyn utover et speilblankt Atlanterhav, der ei flammende midnattssol i 12-tida seig ned mot havflata. I nordvest lå Bleiksøya som ei svane på svøm. Mot øst dirra Andfjorden med snøklede Senjafjell i bakgrunnen. Og utover havet, i den retningen, flaug og svømte det sjøfugl av mange slag. Like utafor stranda boltra en niseflokk seg mellom de tangklede fluene. En kval blåste seg opp ute i leia. Det heile var et drømmesyn. Det gikk mot ei sommernatt med romantikk og artighet, men med lite søvn.

Det var da at kretsdirigenten, Harald Kolberg, kalte sammen de bortimot 100 sangerne fra Vesterålen og gav tonen til korsangen "I midnattssolen".

Jeg tror ikke at denne sangen har vært fremført mer inderlig og kjenslefullt enn denne sommerkvelden på Andenesstranda. Det ble i alle fall et sterkt og varig minne for en ung Vesteråling. Det ble skapt en slags "Vesterålstone", som nok har fulgt meg i mitt senere liv og virke, ikke minst i min rolle i det vesterålske kultursamarbeid. Det er mitt håp og ønske for framtida at dette arbeidet fortsatt vil bære i seg denne Vesterålstonen, og at den formidles videre til de unge slekter.

Lykke till!»

På første rad tidligere regionrådsleder Jarle Meløy, stortingsrepresentant Åsa Elvik og kultur utvalgetsleder, ordfører Vibeke Tveit.

DELTAKERLISTE

Konferanse: Kultursatsing på Vesterålsk

Sted: Samfunnssalen, Rådhus II, Sortland

Dato: Fra: 02.10.20 Til: 02.10.2009 , 12.00 – 16.30

RKK VESTERÅLSREGIONEN

Boks 54

8439 MYRE

Tlf.: 76185041 Fax: 76185047

Kursansvarlige: Vesterålen Kulturutvalg og RKK

Antall

77

Navn	Arbeidsplass	Poststed	Kommune
3739 Werner Johansen	Andøy kulturkontor	8480 Andenes	Andøy
18459 Grethe Stave	Apriori AS, Andenes	8480 Andenes	Andøy
5025 Siri Henriksen	Apriori AS, Andenes	8480 Andenes	Andøy
18460 Tore Berg	Apriori AS, Andenes	8480 Andenes	Andøy
18612 Kjersti Åshagen	Avd.leder Museum Nord	8480 Andenes	Andøy
12508 Svein Spjelkavik	God Strek AS	8480 Andenes	Andøy
2800 Birgit Lund	Kulturstrøm Andøy	8484 Risøyhamn	Andøy
6116 Bjørnar Sellevold	Næringssjef Andøy	8480 Andenes	Andøy
6117Bent Aune	Kunstner	8480 Andenes	Andøy
12411 Jonni H. Solsvik	Regionrådsleder, Ordfører	8480 Andenes	Andøy
18588 Leif Iversen	Tidligere leder Regionråd	8480 Andenes	Andøy
18606 Marius Johansen	Kunsthøyskolen Bergen		Bergen
2444 Vivi Halvorsen	Bokbussjef	8475 Straumsjøen	Bø
2364 Ingrid Lekven	Galleri Hildreland	8475 Straumsjøen	Bø
2443 Åse Samuelsen	Kulturkontoret	8475 Straumsjøen	Bø
15958 Kine Johnsen	Kultursjef Bø	8475 Straumsjøen	Bø
4224 Britt Unni Willumsen	Bø kommune	8475 Straumsjøen	Bø
18544 Gunnbjörg Tobiassen	Kulturstrøm Bø	8475 Straumsjøen	Bø
18542 Hill Grindhaug	Kulturstrøm Bø	8475 Straumsjøen	Bø
18541 Kåre Martinsen	Kulturstrøm Bø	8475 Straumsjøen	Bø
18545 Solveig Pettersen	Kulturstrøm Bø	8475 Straumsjøen	Bø
18543 Turid Pedersen	Kulturstrøm Bø	8475 Straumsjøen	Bø
18519 Åsa Elvik	Statssekretær KD	8475 Straumsjøen	Bø
12479 Pål Christensen	Diriktør, Museum Nord	8445 Melbu	Hadsel
6294 Heidi Jakobsen	Hadsel kulturkontor	8450 Stokmarknes	Hadsel
18466 Grete Rosbach	Bibliotekar. Hadsel	8450 Stokmarknes	Hadsel
18457 Kari Ann Olsen Lind	Kultur/næringssjef	8450 Stokmarknes	Hadsel
18580 Steinar Jacobsen	Kulturstrøm Hadsel	8450 Stokmarknes	Hadsel
3388 Jørund Drevland	NAV Hadsel	8450 Stokmarknes	Hadsel
18611 Roy Odd Schøyen	Reiselivssjef Vesterålen	8450 Stokmarknes	Hadsel
11275 Dag Jostein Fjærvoll	Tidl. Stadsråd/politiker	8455 Stokmarknes	Hadsel
18520 Kolbjørn Larssen	Tv-produser, lærer	8450 Stokmarknes	Hadsel
18595 Marion Celius	Vesterålen kulturutvalg	8450 Stokmarknes	Hadsel
18595Ingrid Larssen	Kunstner	8450 Stokmarknes	Hadsel
18505 Bård Michalsen	Red. Harstad Tidene	9480 Harstad	Harstad
18518 Signy Ormarsdottir	Kulturleder, Øst-Island		Island
18548 Torstein Nilsen	Kulturstrøm, Lødingen	8550 Lødingen	Lødingen
3321 Vibeke Tveit	Kulturutv.leder, Ordfører	8550 Lødingen	Lødingen
6442 Kurt Olsen	Vesterålen kulturutvalg	8410 Lødingen	Lødingen
18613 Ingeborg Breines	DL Nordland Akademi	8445 Melbu	Melbu

18913	Odd-Johan Forsnes	Nordland Akademi	8445	Melbu	Melbu
18463	Simen Vangen	DL LVO	8400	Sortland	Sortland
18464	Sigrild Randers-Pehrson	Koordinator MUSAM	8400	Sortland	Sortland
16997	Grethe Ellingsen	Kulturengasjert/politiker	8400	Sortland	Sortland
4005	Mona Dahl	Kulturkontoret, Sortland	8400	Sortland	Sortland
18492	Odd-Roger Dahl	Kultursjef Sortland	8400	Sortland	Sortland
18455	Gisle Røthe	Kulturstrøm, Sortland	8400	Sortland	Sortland
12514	Ingolf Markussen	Kulturstrøm, Sortland	8400	Sortland	Sortland
18615	Harald Oredam	Kunstner	8400	Sortland	Sortland
11364	Skjalg Steiro	Leder, Komp.utv RKK	8400	Sortland	Sortland
18508	Erik Bugge	DL Kultursamarb. I V.	8400	Sortland	Sortland
18494	Hans Jacobsen	Lihallen Kulturgård	8400	Sortland	Sortland
18493	Tove Jacobsen	Lihallen Kulturgård	8400	Sortland	Sortland
18546	Øystein Lindbeck	Prosjektkoordinator	8400	Sortland	Sortland
18603	Kristine Rørli	Prosjektleder	8400	Sortland	Sortland
3734	Kirsten Opdan	Sortland Folkebibliotek	8400	Sortland	Sortland
18465	Johnny Gundersen	Sortland v.g. - musikklinja	8400	Sortland	Sortland
18547	Arild P. Inga	Vesterålen kulturutvalg	8400	Sortland	Sortland
17526	Geir Markussen	DL, Vesterålen regionråd	8400	Sortland	Sortland
18605	Margrete Berntsen	Sekretær, regionrådet	8400	Sortland	Sortland
4016	Atle Kanstad	DL, Lofotrådet	8300	Svolvær	Vestvågøy
4811	Brynjar Pettersen	Enhetsleder kultur	8430	Myre	Øksnes
2355	Elfrid Frivåg	Komp.utvalget RKK	8430	Myre	Øksnes
12517	Raymond Berthinussen	Kulturkontoret	8430	Myre	Øksnes
4328	Jarle Meløy	Kulturstrøm Øksnes	8432	Alsvåg	Øksnes
18539	Jonny Andreassen	Kulturstrøm Øksnes	8430	Myre	Øksnes
18322	Hilde J Hansen	DL, RKK	8430	Myre	Øksnes
18523	Sandra Olsen	RKK, sekretær	8430	Myre	Øksnes
18531	Katharina Mortensen	Ung i Nordland, Nfk	8430	Myre	Øksnes
18540	Rune Mikkeltorg	Verre Vel	8430	Myre	Øksnes
18601	Torfinn Kristoffersen	Vesterålen kulturutvalg	8430	Myre	Øksnes
4576	Trond Torgvær	Mus.Nord, avd Øksnes	8432	Alsvåg	Øksnes
18536	Edvart Knudsen	Øksnes Folkeakademi	8430	Myre	Øksnes
18571	Monica Nordeng	Øksnes folkebibliotek	8430	Myre	Øksnes
12518	Trond Ståle Mathisen	Øksnes kulturskole	8430	Myre	Øksnes
4650	Jenny Knudsen	Øksnes Kunstforening	8430	Myre	Øksnes